

Frågor och svar om modersmålsundervisning

Modersmål – grundskola

Elever i årskurs 1–9 som har vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska har möjlighet att få modersmålsundervisning i skolan. Språket ska vara familjens dagliga umgängesspråk.

Undervisningen hjälper eleven att utveckla sina kunskaper i och om sitt modersmål. Ämnet följer en kursplan och eleven får betyg från årskurs 6.

Modersmål är frivilligt, men elever som fått en plats förväntas delta i undervisningen på samma sätt som ett obligatoriskt ämne. Det gäller fram tills undervisningen avslutas efter årskurs 9 eller man väljer att avanmäla sig.

Vem kan ansöka om modersmålsundervisning?

En elev i årskurs 1–9 kan få modersmålsundervisning om

- en eller båda vårdnadshavare har ett annat språk än svenska som modersmål
- eleven har grundläggande kunskaper i det aktuella språket
- eleven använder språket dagligen i hemmet (gäller inte adoptivbarn)
- minst fem elever önskar undervisning i språket inom kommunen
- det finns en lärare med rätt utbildning

Undantag för adoptivbarn

Adoptivbarn är undantagna kravet att modersmålet ska vara det dagliga umgängesspråket i hemmet. Barnet behöver dock grundläggande kunskaper i språket.

Nationella minoritetsspråk

Elever som tillhör någon av de nationella minoriteterna har en starkare rätt till modersmålsundervisning än andra elever. Det finns inga krav på att språket ska vara elevens dagliga umgängesspråk eller att eleven ska ha några kunskaper i språket.

De nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

Kommunen är skyldig att anordna modersmålsundervisning i dessa språk om:

- en elev vill få undervisning (det finns alltså inget krav på fem elever)
- det finns en lärare med rätt utbildning

När kan jag börja och hur länge får jag läsa modersmål?

Du kan börja läsa modersmål under hela din tid i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan.

Din vårdnadshavare kan kontakta en lärare eller rektorn på skolan för att få veta mer om hur du ansöker om att få läsa ditt modersmål.

Rektor bestämmer om du ska få läsa modersmål.

Om du får din undervisning i modersmål utanför den vanliga lektionstiden är huvudmannen skyldig att erbjuda undervisningen i sju läsår under din skoltid.

Du har rätt att läsa ditt modersmål i mer än sju läsår om modersmålet är ett nordiskt språk, ett nationellt minoritetsspråk eller om du har ett särskilt behov av modersmålsundervisning.

Olika sätt att läsa modersmål på

Det finns olika sätt att läsa ditt modersmål i skolan.

- Utanför ordinarie skoltid, efter skoldagens slut
- Som språkval istället för ett modernt språk

I Tingsryds kommun anordnas modersmålsundervisning utanför ordinarie skoltid, efter skoldagens slut.

Betyg och meritvärde

Du söker till gymnasiet med ditt meritvärde från grundskolan. Meritvärdet är summan av betygsvärden för de 16 bästa betygen i ditt slutbetyg.

Om du läser modersmål kan ditt betyg i modersmål ersätta ett annat betyg när du ansöker till gymnasiet.

Moderna språk och meritpoäng

Om du läser ett modernt språk som språkval får du räkna med ett sjuttonde betyg i ditt meritvärde. Det betyder att du har möjlighet att få ett högre meritvärde. Normalt är meritvärdets maxpoäng 320, men om du läser moderna språk som språkval är det 340. Om du läser modersmål som språkval får du inte räkna med ett sjuttonde betyg.

Ämnet moderna språk och ämnet modersmål är två olika ämnen med olika kursplaner. Om din skola erbjuder undervisning i ditt modersmål som modernt språk så får du meritpoäng för det precis som du hade fått för till exempel tyska eller spanska.

Engelska som modersmål

Det är obligatoriskt för alla elever att läsa engelska som ämne men du kan även läsa engelska som modersmål.

Ämnet engelska och ämnet modersmål/engelska är två olika ämnen med olika kursplaner.

Vad betyder grundläggande kunskaper?

Grundläggande kunskaper i modersmålet betyder att eleven måste kunna följa med aktivt i undervisningen och förstå enkla texter. Barnet ska förstå muntliga instruktioner och kunna delta i samtal om enkla ämnen. Kraven för grundläggande kunskaper ökar med elevens ålder eftersom kraven i kursplanen ökar ju äldre barnet är.

Se kursplan och kunskapskrav för modersmålsämnet på [Skolverket](#)

När och var sker undervisningen?

Modersmålsundervisningen ges en gång i veckan utanför ordinarie skoltid.

Tingsryds kommun anordnar modersmålsundervisning som fjärrundervisning. Fjärrundervisning betyder att läraren finns på en annan plats och eleven deltar i lektionen via dator på sin skola.

Hur ansöker jag?

Ansökan till modersmålsundervisning i grundskolan görs på blankett på kommunens hemsida www.tingsryd.se

För att komma direkt till ansökan, klicka [här](#)

Ansökan gäller under hela tiden som eleven går i grundskolan eller tills vårdnadshavare väljer att säga upp platsen. Vårdnadshavare behöver inte skicka in en ny ansökan inför varje läsår.

Modersmål – gymnasiet

Du som har ett annat modersmål än svenska har rätt att få modersmålsundervisning i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan.

Om du tillhör en nationell minoritet har du särskilda rättigheter att läsa ditt modersmål.

Modersmål är ofta det eller de språk du lär dig först, när du är ett litet barn. Du kan ha flera modersmål, men i de flesta fall har du bara rätt att få undervisning i ett modersmål i skolan. Det finns flera fördelar med att läsa ett modersmål. Du får kunskaper om ett språk och en kultur som hör till språket. Om du kan ditt modersmål kan du också bli bättre på svenska, andra språk och i andra ämnen. Språkkunskaper är också efterfrågade i arbetslivet.

Vem har rätt att få undervisning i modersmål?

Du kan få undervisning i ditt modersmål i gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan även om du inte har läst modersmål i grundskolan eller anpassade grundskolan.

Rätten till modersmålsundervisning skiljer sig åt beroende på om det handlar om ett nationellt minoritetsspråk eller ett annat modersmål.

Modersmål som inte är ett nationellt minoritetsspråk

Du som går i gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ska erbjudas undervisning i modersmål som inte är ett nationellt minoritetsspråk om

- en eller båda dina vårdnadshavare har ett annat språk än svenska som modersmål
- du brukar prata språket hemma
- du har goda kunskaper i språket.

Undantag för adoptivbarn

Huvudmannen måste också erbjuda dig modersmålsundervisning om du är adoptivbarn och har ett annat modersmål än svenska. Det gäller även om du inte brukar prata språket hemma. Men du måste ha goda kunskaper i språket.

Huvudmannen är kommunen om det är en kommunal skola och skolans styrelse om det är en fristående skola.

Huvudmannen måste anordna modersmålsundervisning om

- det finns minst fem elever som har rätt till undervisningen i det språket
- dessa elever vill få undervisning i språket
- det finns en lämplig lärare.

Modersmål som är ett nationellt minoritetsspråk

Om du tillhör någon av de nationella minoriteterna har du särskilda rättigheter till modersmålsundervisning. Språket behöver inte vara det språk du pratar hemma.

De nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

För gymnasial utbildning som påbörjats före 1 juli 2025 gäller att huvudmannen måste anordna undervisning i dessa språk om

- en elev vill få undervisning (det finns alltså inget krav på fem elever)
- eleven har goda kunskaper i språket
- det finns en lämplig lärare.

Börjar du din utbildning efter den 30 juni 2025 behöver du inte ha goda kunskaper i språket för att få läsa det.

Se kursplan för ämnet modersmål i läroplanen för gymnasiet Lgy25 [Skolverket](#)

Se kursplan för ämnet modersmål i läroplanen för anpassade gymnasieskolan Lgyan 25 [Skolverket](#)

I Tingsryds kommun anordnas modersmålsundervisning som fjärrundervisning.

Om du tillhör den nationella minoriteten romer och kommer från utlandet kan du få modersmålsundervisning i två språk om det finns särskilda skäl.

När kan jag börja och hur länge får jag läsa modersmål?

Du kan börja läsa modersmål under hela din tid i gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan.

Kontakta en lärare eller rektorn på skolan för att få veta mer om hur du ansöker om att få läsa ditt modersmål.

Rektor bestämmer om du ska få läsa modersmål.

Huvudmannen är skyldig att erbjuda modersmålsundervisning i minst sju läsår under din skoltid.

Du har rätt att läsa ditt modersmål i mer än sju läsår om

- ditt modersmål är ett nordiskt språk eller ett nationellt minoritetsspråk
- du har ett särskilt behov av modersmålsundervisning
- modersmålsundervisningen anordnas som individuellt val
- modersmålsundervisningen ersätter ett modernt språk inom gymnasieskolan eller anpassade gymnasieskolan

När och var sker undervisningen?

Modersmålsundervisningen ges en gång i veckan utanför ordinarie skoltid.

Tingsryds kommun anordnar modersmålsundervisning som fjärrundervisning. Fjärrundervisning betyder att läraren finns på en annan plats och eleven deltar i lektionen via dator på sin skola.

Källor

[Skolverket - rätt till modersmålsundervisning](#)

[Läroplan för grundskolan Lgr22](#)

[Läroplan för anpassade grundskolan Lgra22](#)

[Läroplan för gymnasiet Lgy25](#)

[läroplan för anpassade gymnasieskolan Lgyan25](#)

[Skollagen \(2010:800\)](#)